

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

24. de Amplificatione per Definitionem Mixtam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

præangustus illius sinus qui sinu suo omnia complectitur: in comprehensibilis toris vellus: Bethleemica cisterna, quam velut vitæ refo- cillatricem David desideravit, & ex qua im- mortalitatis poculum immortalibus emana- vit: propitiatorium per quod Deus humanam naturam indutus, mortalibus innotuit, im- pollutum illius indumentum, qui lucis vesti- mento circumfunditur; Deo nullius rei iudi- go carnem mutuata, quam ipse non habe- bat.

Atque, ut hæc definitio ad laudandum, sic etiam ad vituperandum valet, & crebrò in eod- em genere usurpatur: Sic Basilium definit van- nam gloriam: γλυκὴν σκελευτὴν τῶ πνευματι- κῶ πλῆθους, ἢ ἰδὼν τῶν ἡμετέρων ψυχῶν πολέ- μων, ἢ σὺν τῶν ἀρετῶν, ἢ μετ' ἡδονῆς τὰ ἡμέ- τερα καλὰ λυτὸ ἰδῶν, ἢ μέλιτι χρώσαντα τῆς οἰκίας ἀπάτης δηλητήριον, καὶ τὰς διαβολαίαις τῶν ἀνδράπων τὴν ὀλεθρίαν ὀρέγοντα κέλικα. Blandum prædonem opulentia spiritualis, suavem animorum hostem, vermem virtutum, honesta quæque opera cum voluptate depræ- dantem, quæ lethale fraudis poculum melle il- linit, & mentibus hominum fatalem porrigit calicem.

Quò autem sit securior huius definitionis usus, quatuor notanda sunt: Primum, ne nimis longus tractus continetur: qui affectationem habet, & frigidis plerunque metaphoris est obnoxius: Secundum, ut quando ex transla- tionibus hæc definitiones constant, non sint duræ, morosæ, putidæ, violenter accessitæ: Tertium, ut quæ copulantur, affinitatem quã- dam & cognationem habeant, neve desulto- ricè in dissimillima quæque raptim incurra- ramus: Quatum, ut lectissima, quoad fieri possit, ad has exornationes afferantur, eaquæ distributionibus & antithetis, ut ex superio- ribus exemplis patuit, variantur.

De Amplificatione per Definitionem mixtam.

CAPVT XXIV.

Magnam vim habent ad amplificationem huius loci mixtæ definitiones, quales sunt quæ primum per negationem fiunt, dein-

de per assertionem, tertio per contrariorum oppositionem: Ostendo exemplo: Cicero in Pifo- Pisonem, verum Consulem descripturus, quò 2. 23. Pi- sonem hoc nomine indignissimum convin- sum orat- cat, primum ostendit, quid non sit Consul: de- torium defi- inde quid sit ad summum pugnantium confi- niendi ge- ctum facit admodum ornate, sic: (Quid? tu in nus ex Ca- listoribus, in toga, & prætexta esse consula cerane, tum putas? quæ ornamenta etiam in Sexto Clodio te Consule esse voluisti. Huius tu Clodiani canis insignibus consulatum decla- rari putas?) En quid non sit Consulatus: non est toga, prætexta, fasces, & c: lam accipe, quid sit: (Animo consulem esse oportet, consilio, fi- de, gravitate, vigilantia, cura, toto denique manere Consulatus.) Hæc descriptio Consu- lis ab adiunctis.

Tum ingerit pugnam contrariorum. (Ego Consulem esse putem, qui Senatuum esse in re- publ. non putavit: & sine eo consilio Consu- lem numerem, sine quo Romæ ne Reges qui- dem esse poterunt,) & cætera, quæ ille in re- bus gestis Pisonis Consuldis dignitati omninò contraria enumerat. Tandem concludit acriter, & nervosè: [Qui latrones igitur? si quidẽ vos Consules? qui prædones, qui hostes, qui proditores, qui tyranni nominabuntur? Hæc est artificiosissima definitio, & præclarum imi- tationis exemplar.

De Amplificatione per Contentionem ironicam.

CAPVT XXV.

Alius est amplificandi modus per Contentionem ironicam; cum res ironicè secundū adversariorum mentem definitur ab Oratore: deinde remoto loco, graviter & ornate descri- bitur. Tale est illud Ciceronis pro domo sua ad Pontifices. An tu P. R. esse putas illum qui constat ex ijs qui mercede conducuntur, qui impelluntur ut vim afferant magistratibus, ut obædeant Senatuum, optent quotidie eadem, incendia, rapinas: & sic quis exclamat, O spe- ciem dignitatemque P. Romani quam Reges, quam nationes exteræ, quam gentes ultimæ pertimescant, multitudinem hominum ex ser- vis conductis, facti, orosis, ex egentibus con- gregatam?)

Mox seriò definit: (Ille, ille populus est dominus Regum, victor atque Imperator om- nium